

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
IVAN BAJT.
Tisk. »Narodna tiskarna« v Gorici.

Naročnino in oglasila sprejema upravništvo v Gorici, Se-
meniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski
ulici, Namski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Gorno) št. 14 po 10 vin.
Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Drugi slovenski kat. shod

v Ljubljani

od 10—12 septembra 1900.

Slovenski narod je mala četa, ka-
tero zalezuje mogočen sovražnik na vseh
strane. Da se ta četa uzdrži, imeti mora
natanko izdelane načrte, po katerih se
ji je ravnati. Imeti mora pa tudi jednotno
organizacijo in jednotno vodstvo.

Da se izdelajo, oziroma spopolnijo
ti načrti in da se uredi čvrsta organiza-
cija v slovenskem narodu — evo namen
vseobčnega shoda katoliških Slovencev.
Že prvi katoliški shod je mnogo pojmov
pojasnil ter obudil mnogo novega življe-
nja med Slovenci. Oživela so kat. politična
društva, kmetijske in obrtne zadruge, de-
lavska društva, posojilnice, zavarovalnice
itd., oživelo pa je tudi od takrat katoliško
življenje in mišljenje med slovenskim
ljudstvom. Zato se iskreno veselimo dru-
gega vseslovenskega katoliškega shoda, ki
bo prinesel med vse sloje našega ljud-
stva novo življenje, nove moči, novo
navdušenje!

Primorska dežela, v katero se je
močno zajedel liberalizem, pričakuje zdaj
iz središča Slovenije novih pritokov živ-
ljenjske moči. Naš kmečki stan je na
tleh, trgovskega stanu skoraj nimamo,
obrti stan je reven, naša narodnost gine
na vseh konceh, versko življenje izpod-
riva tuji in domači liberalizem! Tukaj je
potrebna krepka pomoč.

V očigled tolikim nevarnostim, ki
pretijo našemu narodu, — kaj delamo
Slovenci? Prepričamo se in izgublamo
čas s praznimi načrti, katerih je polna
vsaka glava. To mora prenehati! Sloven-
ski narod se mora oprijeti zrelih in pre-
skušanih jednotnih načrtov, katere odo-
bri vseslovenski katoliški shod. Po teh
načrtih mora se urediti slovenska vojska
za zmago pravice in resnice.

LISTEK.

Mane, tek, fares.✽)

Meni gre maševanje, jaz bom povrnil,
pravi gospod. (Rim. 12, 19.)

Cesar Mark Avrelij.

Bolj po ugodu je šlo paganom pod
cesarjem Markom Avrelijem (161—
180). Novo bojno kopje so si omislili
proti veri: pogansko laži-vedo. Cesar
sam je bil udan stoiški filozofiji, kristi-
janska vera mu je bila proti „vedi“, zato
ker se ni ujemala z stoiškimi blodnjami.
Uboge kristijane so proglasili sovraž-
nikom omike — fanatikom. Gonja
proti njim je postala zopet splošna, vo-
huni so jih skrbno zalezovali ter ova-
jali sodnikom.

Z novim naporom so se kristijani
vzdignili proti krutemu preganjanju, a ne
s silo — z „uma svitlim mečem“. Ate-
nagora, atenski filozof, Klavdij Apo-
linarij in Justin so branili s peresom
svoje verske svetinje proti stoiški laži-
vedi. Krasne in prepričevalne knjige so
izročili cesarju — a bilo je to le bob
ob steno. Pravice, ki so vsem drugim
veljale, so odrekli kristijanom. Tako
n. pr. je po stari rimski postavi priče-

✽) Mane — sešel je Bog tvoje kraljestvo.
Tekel — pretehtal te je. Fares — razdelil je tvoje
kraljestvo in je dal sovražnikom.

Nočemo pa trditi, da bodo načrti
drugega kat. shoda popolni. Saj niso bili
tudi načrti prvega kat. shoda popolni.
Saj se je od prvega kat. shoda marsikaj
spremenilo, popravilo in zbistnilo, tako
se bo tudi marsikaj predručilo do tret-
jega kat. shoda. Reči hočemo le, da Slo-
vence ne smemo več delovati vsaki za se
in neoziraje se na druge, da ne smemo
več izdelovati vsaki svojih načrtov, am-
pak, da se moramo podvreči organizaciji
in ravnati se po jednotnih načrtih, ka-
tere odobri vseslovenski kat. shod.

Ko pišemo te vrstice, so razni odseki
že določili naš slovenski program, po ka-
terem se bo ravnati katoliški Sloven-
cem v bodoče. Ta program bomo v „Pri-
morskem Listu“ obširno razlagali, kakor
smo tudi program prvega katoliškega
shoda.

Vsegamogočni Bog blagoslovi delo
drugega slovenskega katoliškega shoda!
Ideje, ki so se rodile na tem shodu, naj
prevladajo ves slovenski narod!

Ljubljana 10. septembra.

Ob 5. uri pop. je ljubljanski knez-škof
zapel v stolnici „Veni Sancte Spiritus“
ter udeležence blagoslovil z Najsvetejšim.

Nato je bilo v Alojzijevešču osno-
valno zborovanje. Udeležba iz vseh krajev
ogromna. Navzoča sta bila presvetl. škofa
Jeglič in Trobec iz škofije St. Cloudske
v Ameriki. Prvi je zborovalce pozdravil
v krasnem govoru predsednik priprav-
ljalnega odbora prelat Flis. Rekel je mej
drugim: „Duh časa nam je nasproten,
ker je centrifugalna (od Boga), tudi naš-
im resolucijam bo nasproten, ker so
centripetalne (k Bogu), ker veje v njih
krščanski duh, ker zahtevajo, naj krščan-
ska načela vladajo v političnem, soci-
jalnem in osebnem življenju. Mora priti
do boja; toda boja se ne bojimo. . . Pri-
hodnost bo katoliška, to je pribito!“

vanje sužnja proti gospodarju bilo ni-
čevno. Proti kristijanom pa je bila naj-
manjša izjava sužnja dobra, dasi so pri-
šli do nje le na natezalnici. V tem divjem
proganjanju si je priboril filozof Justin
mučeniški venec l. 167. Mej drugimi kri-
stijani je v tej dobi svojo kri prelila za
Kristusa žena iz plemenitega rodu, sv.
Cecilija.

Preganjanje je razsajalo po celi
državi. Da je nevedno ljudstvo svoj žolč
izlivalo, ni toli čudno, a da je cesar
vstrajal pri svojih odločbah, kljub naj-
lepšim dokazom v prilog krščanske vere,
ostane nedvomno. Mark Avrelij je doži-
vel namreč sam čudež — a srce mu
je ostalo zakrneno. — Krščanski, pa
tudi paganski zgodovinarji pripove-
dujejo namreč naslednjo dogodbico. Mark
Avrelij je bil l. 174 hud boj s Kvadi
in Markomani, ki so prebivali na da-
našnjem Češkem in Moravskem.

Sovražniki so zajeli cesarja z vsemi
njegovimi vojščaki v ozki soteski, kjerni
bilo niti kapljice vode. Huda vročina je
pritisnila. Rimljani bili so od ran, bolezi-
nij, zlasti pa od strašanske žeje vsi zmu-
čeni — vsem je pretela smrt za žejo. V
tej stiski je tekal cesar ves obupan po
šotorišču, klical vse bogove na pomoč
— a zastonj. Čarovniki, katere je imel s
sabo, so poskusili vso svojo umetnost —

Nato je ustal odvetnik dr. Hurban,
voditelj katoliško-narodne stranke na
Moravskem. Bil je burno pozdravljen.
Prinesel je pozdrav iz Moravske, od
groba sv. Metoda. Rekel je mej drugim:
„Mi moravski Čehi in vi Slovenci smo
bratje po krvi, a tudi bratje po veri. Žal,
da je mej nami zasejan klin narodnih
neprijateljev in klin verskih neprijateljev
liberalcev. Toda dolžnost naša je, da se
spoznavamo, da se ljubimo, da smo v
tej ljubezni močni. Ako bi se Slovani v
Avstriji poznali, ako bi zjedinjeno nasto-
pali, reprezentovali bi v državi nepre-
magljivo moč v blagor narodov in srečo
države. V slovanstvu dremlje velika sila
in ta sila prebujena in zgrajena na pod-
lagi vere katoliške, je nepremagljiva.“

Nato je bila volitev načelnih svet-
peterih odsekov in volitev predsedništva
za slovesna zborovanja. Predsednikom
tiskovnemu odseku je bil izvoljen dr.
Gregorčič. Predsednikom za slovesna
zborovanja je bil izvoljen dr. Šušter-
šič, podpredsednikom pa dr. Laginja,
vitez Berks in svetnik Vencelj.

Ljubljana 11. septembra.

Danes so se vršila celi dan zboro-
vanja raznih odsekov. Razprave so bile
mirne in stvarne. Resolucije so se z ma-
lini premembami soglasno sprejele.

Ob 1/5 pop. je bilo sklepajoče zbo-
rovanje združenih odsekov v Alojzije-
vešču. Ob 1/6 je bilo prvo slovesno
zborovanje, katerega se je udeležila
ogromna množica rodoljubov — do 6
tisoč. Navdušenje nepopisno.

Zvečer ob 1/9 je bila veličastna
balklada z godbo in petjem, katero je
priredila slovenska krščansko-socijalna
zveza v proslavo 70. letnice cesarjeve.
Mnogo zastav je poveljevalo slavnost.
Nekateri ljubljanski pobalini so hoteli
motiti slavnost s klici: Živio Tavčar, Hri-
bar, „Narod“, toda gromoviti odpor nav-
dušenih rodoljubov jim je pokazal, da je
vse njih prizadevanje zaman. Slavni ma-
gistrat ljubljanski se je odlikoval s tem,
da je ukazal pogasiti vse velike svetilke.
Navdušenje po ulicah je bilo nepopisno!

a vse zaman. Le še eno upanje je bilo,
upanje na Kristusa. Krščanskim vojakom
— bilo jih je tam cela legija zlasti iz
Kapidocije — ukaže cesar moliti h
Kristusu. Z veseljem se vrže krščanski
polk na kolena — saj so smeli vendar
enkrat nekaznivo pokazati svojo vero.
Goreče molijo v pričjo cesarja in vseh voj-
nih čet: „Kriste, Sin Božji, usmili se
nas!“ Kar se v tem trenutju nebo pre-
preže z oblaki, — ni preteklo 5 minut
in cesar in vojniki so si utolazili žejo o
blagodejnem dežju, ki se je z neba vli.
Toda mahoma planijo nanje od vseh
strani sovražniki. Odšli so eni nevarnosti,
a druga jih je zajela. Krščanski vojniki,
videč nevarnost, podvoje svojo gorečnost
z molitvijo. In glej čudo — na sovraž-
nike se vsuje gosta toča, s strašanskim
bliskom in gromom, da jih je na vse
kraje razgnala, dočim so bile rimske čete
rešene. Cesar je o tem dogodku poročal
senatu. Dal je tudi krščanski legiji naslov
„legio fulminatrix“, legija bliska.
Kljub očitnemu dogodku je pripisoval
cesar čudežno rešitev paganskemu Jupi-
terju. Postaviti je dal tudi na Kopitolu
velik steber, kjer je v marmor vsekani
vris tega dogodka. Vidi se še dandanes
v Rimu.

Preganjanje kristijanov ni prenehalo.
S posebno silovitostjo se je pojavilo v

Ljubljana 12. septembra.

Sprejem Nj. em. kardinala dr. Missie
pri drugem slovesnem zborovanju ob
1/10 je bil zelo slovesen. Navdušenje ve-
liko. Ob 3. uri pop. je bilo tretje in zad-
nje slovesno zborovanje. Zvečer ob 7.
uri bo slavnostni komerz slovenskega
akademiškega društva „Danice“.

Nove volitve za državni zbor.

Pred zadnjimi volitvami meseca mar-
cija l. 1897 izdali so avstrijski škofje pastir-
ski list, v katerem so priporočali katoli-
čanom sploh in posebej še delavcem v
novi V. volilni skupini, naj volijo kato-
liške može. Pastirski list se je čital po
vseh cerkvah širne Avstrije pred volit-
vami. S tem pastirskim listom so hoteli
škofje opozoriti vernike na stroge dolž-
nosti glede državnoborskih volitev. Od
teh volitev je namreč odvisna sreča
avstrijskih narodov v dušnem in gmo-
tnem pogledu. „Kvišku, katoliški može!“ tako
so klicali škofje pred zadnjimi volitvami.
Te besede veljajo tudi zdaj, ko je že po
triletni neplodni dobi državni zbor raz-
puščen: **Kvišku, katoliški može!**
Treba se bo v kratkem pripraviti na
nove volitve državnih poslancev. Vigilan-
tibus jura! Bedečim pravice! Tako veli
prilovica!

Ozrino se pred vsem na zadnje
državnoborske volitve na Goriškem! Kaj
nas učijo?

Zadnja volitev za V. volilno sku-
pino je bila 10. marca 1897. Izvoljen
je bil dr. Anton Gregorčič s 256 glasovi
proti italijanskemu kandidatu dr. Waizu,
ki je dobil 173 glasov. Socijalni demokrat
Marn je dobil 6 glasov.

V slov. kmečkih občinah je
bil enoglasno izvoljen visokorodni gosp.
Alfred grof Coronini, ki je pa radi go-
riškega razkola odstopil dne 31. okt. 1899,
pa bil zopet izvoljen 29. jan. t. l.

V mestih in trgih je bil izvo-
ljen Alfred Lenassi s 1164 glasovi proti
Bujattiju, za katerega so glasovali tudi
Slovenci, ki je dobil 668 glasov.

Mali Aziji in v Galiji. Smirski škof sv.
Polikarp, učenec apostola Janeza, je
končal na gromadi svoje življenje. S po-
nosom se je imenoval spričevalca Gospo-
dovega, kateremu je služil zvesto 86 let.

V Galiji je umrl mučeniške smrti
sv. Potin lijonski škof, sužnja Blandi-
na, deček Pontik in neizmerno šte-
vilo drugih. Kristijanov hiše so smeli
brez kazni ropati in zažigati. Če je kdo
le sočutje do kristijanov pokazal — za-
dela ga je ista kazen. Trupla umorjenih
kristijanov pustili so šest dni nepokopana,
potem so jih zažgali in pepel so pome-
tali v reke.

Pripomniti je h koncu, da je ce-
sarju Marku Avreliju nevarna zarota
stregla po življenju. Nastal je proti njemu
upor, katerega je preskrbela njegova
lastna žena Favstina. Umrl pa je mej
vojno z Nemci za strašno boleznijo —
kugo v šotorišču blizu Dunaja 17. marca
180 po Kr.

Štiri rimske patriarhalne cerkve

(Piše J. K.)

Vsled bogatih darov cesarjevih je
sv. Gregor papež imenoval lateransko
cerkev zlati baziliko. Da je bila vredna
tegv imena, pričajo bogastva, s katerim jo je
obdaroval prvi krščanski cesar. Ti darovi pa

Volitev v veleposestvo je bila 22. m. 1897. Izvoljen je bil italijanski kandidat dr. Verzeznassi s 221 glasovi proti slovenskemu kandidatu grofu Alfredu Coroniniju, ki je dobil 183 glasov. Nekateri slovenski veleposestniki so takrat prodali Italijanom svoje glasove.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Državni zbor razpuščen. Uradna „Wiener Zeitung“ objavlja sledeči cesarski patent z dne 7. t. m.: „Mi, Franc Jožef I. itd. objavljamo in naznanjamo:

Čl. I. Zbornica poslancev državnega zbora je razpuščena.

Čl. II. Nove splošne volitve za zbor poslancev imajo se nemudoma pripraviti in izvršiti.

Dano v našem glavnem mestu in prestolnici Dunaju dne 7. sept. l. 1900, našega 52 letnega vladanja

Franc Jožef I.

Körber, I. r. Spens-Boden, I. r., Giovanelli, I. r., Welsersheimb I. r. Pietak, I. r., Rezek, I. r.

Izgređi v Sarajevu. Turški sultan Abdul Hamid II. je obhajal dne 31. m. m. 25-letnico svojega vladanja. Koliko simpatij uživa v Bosni in Ercegovini avstrijsko-mažarska politika, pokazalo se je ob tej priliki najsijajnejše. Mohame-danci so odposlali skoraj iz vsih večih mest v Carigrad deputacije ter prirajali po deželi sultanu slavnosti. Najhujše je bilo v Sarajevu, kjer so bile ulice v zastavah in okna razsvetljena. Policija je bila prešibka, da bi zabranila demonstracije, na pomoč so morale priti tri stotnije vojakov. Minister za Bosno, Kallay, je pač lahko izprevidel, kako zagrešena je mažarska politika v Bosni in Ercegovini.

Razpor med Rumunijo in Bolgarijo še zdaj ni poravnán. Na meji se z obeh strani pripravljajo za vojsko. Do vojske pa menda ne pride.

Vojska v južni Afriki. Buri se hrabro bore. Dne 6. t. m. so napadli iz zasede angleško patroljo pešcev na konjih ter jo vjeli. V zadnjem času so morali Angleži bežati iz že pridobijenih mest: Bethlehem, Fourisburg, Senekal in Ladybrand. Tudi v okolici mesta Lydenburg so bili Angleži pošteno tepeni. Angleški generali so upali, da se bode pri Lydenburgu (severno od Pretorije), burska vojska koncentrirala in da bo tam zadnja bitka, ali pokazalo se je, da se je burska vojska razkropila po celi deželi in napada zdaj Angleže iz raznih strani.

Vojska na Kitajskem. Diplomacija ruska zmaguje tudi v Kini. Kakor smo že zadnjič poročali sta Francoska in Japonska že pritrdila njenemu predlogu, da naj se vojaki in poslaništva umaknejo iz Pekina ter naj se takoj

tudi spričujejo Konstantinovo gorečnost za božjo čast. Srebrni kipi: Odrašenikov težak 120 funtov, dvanajst apostolov po 90 funtov, štirih angeljev po 105 funtov, obrobek, na katerem so stali ti kipi, je bil iz cizeliranega t. j. umetno risanege srebra težak 2025 funtov. Svetilnica ob stropu iz čistega zlata je tehtala 25 funtov; nadalje je imela cerkev 7 zlatih paten ali krožnikov po 30 funtov; 16 srebrnih ravno toliko težkih; tudi 7 zlatih trobent po 10 funtov, edna obdana z dragocenimi kamni celo 20 funtov; dva velika keliha iz čistega zlata sta imela po 50 funtov; bilo je tam 20 srebrnih kelihov po 10 funtov; 40 zlatih po 1 funt; 50 srebrnih po 2 funta za obhajilo vernikov, ker so takrat tudi verniki še prejemali sv. obhajilo pod obema podobama, kar sicer ni bilo potreba, ker je J. Kr. tudi le pod podobo kruha resnično pričujoč, vendar je bila še taka navada. Pred altarjem je bil zlat svetilnik 30 funtov težak, ob njem je viselo 80 delčnov t. j. svetilnic ali leščerb, v katerih je gorelo lepodiseče nardino olje; drugi svetilnik iz srebra s 120 leščerbami je tehtal 50 funtov; v koru je bilo 40 po 30 funtov v cerkvi ob stenah 80 po 20 funtov težkih srebrnih svetilnikov. Tudi dva kadilnika iz čistega zlata po 30 funtov, težka sta bila pred altarjem, zanju je dajal cesar vsako leto 150 funtov najdragocenejših dišav. Koliko bogastvo! Še kralj Salomon je komaj toliko

prično pogajanja s kineško vlado. V bistvu se vse velevlasti vjemajo s tem predlogom, le Nemčija je razočarana. Pogajanja med kineško vlado in velevlastmi so se pričela. Ruski list „Svet“ odgovarja raznim nemškim in angleškim časopisom, ki izražajo jezo nad carjevim predlogom: „Ali ugaja carjev predlog drugim velevlastim, ali ne, nam ni mar! Predlog carjev ugaja Rusom in to je dovolj!“

Goriška grofija.

Po mnogih bojih v državi je bil naposled 20. kimovca 1410. izvoljen Sigismund (Žiga) Luksenburski za nemškega kralja. Ta je zahteval od beneške ljudovlade, da naj mu dovoli iti skoz njene pokrajine, ko pojde po cesarsko krono v Rim. A Benečani so mu pot zastavili. To je Zigismunda užalilo, in ne mené se za prepoved je mahnil s četo 11.000 Ogrov proti beneškim deželam. Zaradi tega se je vnela vojna, ki je okoli 20 let pustošila frijulske dežele in zadevala rane tudi naši domovini.

Goriški grof Henrik IV. je bil spočetka na cesarjevi strani; ali, ko so se Benečani vsled Zigismundove vmemarnosti polastili vseh Frijulov, tudi tistih, ki so bili poprej patrijarhova last, je bil Henrik primoran, dati si od njih potrditi svoje fevde na prejšnjih patrijarhovitih posestih.

Leta 1430 je Henrik umrl brat Ivan Majnhard, in tako je ostal sam od rodovine. Leta 1436 so ga imenovali avstrijski vojvodi za deželnega poglavarja na Kranjskem. Tedaj je zahteval od Zigismunda plačanje dolgov, katere je bila Kranjska naredila za cesarjeve vojne z Benečani. Ko se je cesar branil, je Henrik z orožjem hotel uveljaviti svoje pravice, in avstrijski vojvodi so ga podpirali. Zato je bil grof poklican kot rušitelj državnega miru na nemški zbor in obsojen na globo 100.000 cekinov; ali pozneje se je ta razpor poravnal.

(Dalje pride.)

Novice.

Naročnikom. — Prosimo vse čč. gg. naročnike, da nam nemudoma dopošljejo zaostalo naročnino, ker imamo z izdajanjem lista obilo stroškov. Prijatelj „Prim. Lista“ prosimo, da vzpodbujajo naročnike k rednemu plačevanju, ker se s tem prihrani upravnistvu mnogo dela.

Vzpored za čas obiska Nj. Velič. cesarja v Gorici. V soboto dne 29. ob 9. uri dopoludne pripelje sé Nj. Vel. čanstvo cesar na kolodvor južne železnice v Gorici. Na slavnostno okrašenem kolodvoru vršil se bode sprejem po civilnih in vojaških dostojanstvenikih. Na to se

daroval jeruzalemskemu templu. In kam so zginile vse te dragocenosti? Alarik in Totila, roparska kralja krivovernih Gotov, sta vse pobrala, vendar je cerkev še ostala, čeravno večkrat na pol podrtja in zopet prezidana.

Tako tudi ljubi Bog v svoji previdnosti dopusti, da lakomni sovražniki skodujejo sv. cerkvi, jo oropajo njenega premoženja, kakor je tudi zedinjena Italija uropala dedščino sv. Petra, papeževe dežele. Pa vse to gotovo nič ne tekne roparjem. Francozi rekajo: „Kdor kaj užije od papeža, umrje.“ Zginila so kraljestva Alarika in Totile in vsih roparjev, zginila bo tudi „Italia unita“, sv. cerkev pa bo pomlajena zopet vstala, dobila bo zopet vse premoženje, še podvojeno, kakor nekdanj pobožni trpin Job, ter bo zmagovalo dokazala vsem nasprotnikom, da peklenska vrata je ne bodo premagala.

Kar je zdaj za katoliški svet Vatikan, to je bil blizu tisoč let Lateran. V lateranski cerkvi je bilo 5 vesoljnih cerkvenih zborov ali koncilijev, tudi oni l. 1215 na katerem so določili, naj se vsak vernik vsaj enkrat v letu spove svojih grehov in sprejme vsaj v vel. nočnem času sv. R. T. Pričujočih je bilo takrat 412 škofov 71 nadškofov, nad 800 opatov, veliko število odposlancev skorej vseh krščanskih knezov. Taka gneča je bila, da so amalfitanskega škofa v cerkveni veži kar pomandrali.

(Dalje pride.)

popelje cesar skozi slavalok, stoječ nasproti kolodvoru, po Franc Jožefovem Corsu, vrtni in tržni ulici do ulice sv. Klare, kjer bodo pozdravile cesarja ob posebno prirejenem odru dame mesta Gorice in goriške dežele. Od tu se pelje cesar po šolskih ulicah na Travnik in v cerkev sv. Ignacija, kjer se udeleži cerkvene slovesnosti, pri kateri bode peta zahvalna pesem. Po cerkveni slovesnosti bode na Travniku vojaški defilé pred Nj. Velič. cesarjem. Odtod se poda cesar na okrajno glavarstvo, kjer se Mu pokloni deželni odbor pod vodstvom dež. glavarja, vsi župani dežele goriške in kjer se Mu izroči zlata spominska kolajna.

Ob 3^{1/2} uri popoludne se poda cesar iz okrajnega glavarstva in se popelje skozi šolske, tržne, vrtné, gledališke in magistratne ulice na stolni trg, kjer se udeleži vžidanja spominske plošče v steno deželnozbornske palače.

Od tu se pelje Nj. Veličanstvo cesar čez trg starega sv. Antona po ulici Dreossi v novo hiralnico. Na to se povrne po istej ulici nazaj čez trg sv. Antona po stolnem trgu in skozi Raštel na okrajno glavarstvo. Zvečer bode velikanška baklada, katero vodi major vitez Cattinelli.

Drugi dan v nedeljo ob 9. uri dopoludne se poda cesar iz okrajnega glavarstva ter se pelje skozi školjske in gosposke ulice na Korenj, kjer obišče deželni muzej v palači grofa Atemsa. Od tu se vrši povratek skozi gosposke ulice čez Placuto v vojaško bolnišnico. Potem se poda Nj. Velič. nazaj čez Placuto, skozi semeniško ulico na Travnik, skozi Raštel in čez stolni trg na trg sv. Antona, kjer obišče sadno razstavo, ter se povrne po istej poti zopet na okrajno glavarstvo.

Popoludne ob 3. uri se popelje cesar zopet čez Travnik, skozi šolske, vrtné in tržne ulice, po Franc Jožefovem Corsu na kolodvor, odkoder se povrne na Dunaj. Govori se, da se popelje Nj. Vel. cesar tudi v Št. Peter, kjer obišče grob svojega bivšega odgojitelja nj. ekscl. grofa Coroninija.

Slava Strossmayerju! — V soboto 8. septembra je slavil 50-letnico svojega škofovanja Josip Juraj Strossmayer, največji dobrotnik hrvatskega naroda, neumorni pospeševatelj hrvatske vede in umetnosti in iskren prijatelj Slovincem. Slava!

Nj. eminence kardinal knez-nadškof dr. Missia se je v torek zvečer odpeljal v Ljubljano na katoliški shod.

Dr. Alexij R. Rojic se je vrnil v Gorico.

Prvi hrvatski katoliški shod v Zagrebu, ki je začel dne 3. t. m., se je slavnostno završil dne 5. t. m. Predsednik shoda grof Kulmer, se je ob koncu zahvalil udeležencem, rekoč, da smo se Hrvati s posetom katoliškega shoda pokazali javno kot katoličani tudi v javnem življenju. Neprijatelji so nas tudi med shodom napadali, a ti napadi nam bodo le bodrilo, da tem krepkeje vršimo svoje krščanske dolžnosti, da pred vsem skrbimo, da se izvršijo sklepi prvega hrvatskega katoliškega sestanka. Škof dr. Ma vrovic je ob koncu svečano podelil blagoslov v staroslovanskem jeziku. Pri odhodu so skupščinarji posebno navdušeno pozdravljali škofa dr. Jegliča in dr. Mahniča.

Važna resolucija na katoliškem shodu v Zagrebu. Mej drugimi resolucijami, predloženimi hrvatskemu katoliškemu shodu v Zagrebu, se nahaja tudi resolucija, ki govori o književnosti in o izdajanju književnih del.

Ta resolucija se glasi:

Katoliški shod polaga na srce vsem:

a) da ne podpirajo takih izdanj, ki bi zatirala moralni in verski čut in pravo rodoljublje;

b) da naši književniki, kritiki in novinarji smatrajo za dolžnost in rodoljubni čin, opozoriti občinstvo na dobro in lepo knjigo in priporočiti mu isto, odvracati je pa od slabih in nemoralnih;

c) da se društvom in hrvatskim založnikom in časopisom v imenu katoliškega shoda polaga na srce, da nikoli ne obelodanijo kakega dela, ki bi zatiralo versko moralno čustvo, in da ne dopustijo, kolikor je v njih moči, da se v hrvatsko književnost zanese otrovni duh ter da

tako največ koristijo hrvatskemu narodu in zbero okoli sebe tem večje število članov.

Vodstvo družbe vednega čiščenja v Gorici nam naznanja, da je pokroviteljica, nadvojvodinja Valerija, doposlala pozlačeno srebrno piksido za kapelico in svojo podobo z lastnoročnim pismom.

Vodstvo nam naznanja tudi, da bo od 16. do 21. t. m. v Rabatišču št. 20 odprta razstava cerkvenih oblačil.

Romanje na Sv. Goro. — Navadno pride skoro vsako leto največ romarjev na Sv. Goro na Mali Šmaren, ali toliko, kolikor jih je letos šlo skozi naše mesto na Sv. Goro, jih nismo še videli na ta dan. Govoré, da jih je bilo ta dan na Sv. Gori nad 12.000.

Na sv. Goro pri Gorici pridejo zopet oo. frančiškani. Z gvardijanom P. Kalistom Medič pridejo še: P. Alfonz Furlan, P. Fel. Podbregar, P. Konrad Mesar, P. Salvator Zobec in P. Kapistran Ferlin.

Oo. frančiškani so se bili naselili na sv. Goro že leta 1565. Pregnani pa so bili l. 1786 in sicer 28. jan. Po 114 letih se vrnejo zdaj zopet na sv. Goro.

Pričetek šole v „Šolskem Domu“ — Na šestrazredni ljudski šoli društva „Šolski Dom“ v Gorici, se bodo vpisovali učenci in učenke dne 14. in 15. septembra, in sicer dopoludne od 9—12. ure, popoludne pa od 2—4.

Za ustop se zahteva od začetnikov krstni list, od vseh drugih pa zadnje šolsko sporočilo, oziroma spričevalo.

Upisovanje na strokovni šoli za umetno vezenje, krojenje in šivanje obleke, se bode vršilo dne 14. in 15. t. m. in sicer od 9—12. ure dopoludne in od 2—4. popoludne. V to šolo se vsprejmejo gojenke, ki so dovršile ljudsko šolo ter so dovršile 14. leto svoje starosti.

V možko obrtno šolo se bode pa vršilo upisovanje dne 16. t. m. v nedeljo od 9—12. ure dopoludne.

Dne 17. septembra se otvori šolsko leto s slovesno sv. mašo ob 9. uri.

VODSTVO.

Iz Trsta. — Kakor smo že poročali, imelo je društvo „Edinost“ v Trstu pri sv. Jakobu shod dne 2. t. m. Ker se pa dnevni red ni mogel dovršiti, imelo je društvo zopet v nedeljo dne 9. t. m. shod, pri katerem je bila na dnevnem redu velevažna točka: O ljudskem štetju. Sprejele so se sledeče resolucije: Delovati na to, da se 1. ljudsko štetje odvzame magistratu in izroči c. kr. oblastim. 2. da se bodo popisne pole tudi posestnikom po okolici nosile na dom in sicer tudi v slovenskem jeziku. 3. naj naši poslanci delajo na to, da se spremeni zakon iz leta 1889., da se bo štetje vršilo zopet po narodnosti, ne pa po občevalnem jeziku. 4. naj c. kr. oblasti poskrbe, da se bo ljudsko štetje vršilo po zakonih.

— Ustanovni shod bratovščine sv. Cirila in Metoda v Rojane je bil dne 2. septembra 1900., o katerem so se med navzočimi zopet ponavljale grožnje za verski razkol. Postopanje župnika Jurizze je obsodbe vredno. Ako je preč. ordinarijat poslal k shodu odposlanca monsig. Černeta, šel bi bil lahko tudi domači župnik! — Na drugi strani pa je tudi čudno, da se take grožnje ponavljajo o shodih cerkvenih bratovščin! Upamo, da bo preč. ordinarijat vso stvar kmalu uredil.

„Edinost“ je objavila „Pismo“, ki je naperjeno proti „Primorskemu Listu“. „Pismo“ je zrelo edino le za uredniški koš, ne pa za javnost. Molčimo o njem!

Kaj pa s „cerkvenimi obredi“ tržaških gospodov? Na naše odločno zanikanje, da bi se bili kdaj spodtikali nad onimi duhovniki, ki so se udeležili pogreba pravoslavnega župnika, šla je „Edinost“ št. 190. v svoji gorečnosti nekoliko predaleč rekoč, da smo se res spodtikali, ker da smo „razsodili kakor zadnja instanca da se katoličani in katoliški duhovniki ne smejo udeleževati verskih obredov drugih veroizpovedanj.

Počasi! Katoličani in katoliški duhovniki se ne smejo udeleževati verskih obredov drugih veroizpovedanj, kadar bi to bilo ali v pohujšanje vernemu ljudstvu, ali v versko in нравno škodo udeležencev samih, ali pa nekako odobra-

vanje drugoverskih obredov in izpovedanj. V teh treh slučajih je vsakošna udeležba prepovedana. Izvzemši teh slučajev pa je udeležba bodisi iz katerega koli veljavnega uzroka dovoljena. Tako se smatra za dovoljeno, da se kdo udeleži pogreba drugoverca, bodisi iz osebnega prijateljstva, bodisi iz katerega drugega uzroka. Mislimo, da so tudi dotični duhovniki, ki so se udeležili pogreba razkolnega župnika v Trstu, tega prepričanja. Taka udeležba je bolj iz uljudnosti in prijaznosti nego iz kakega odobravanja razkolnega veroizpovedanja. Upamo tudi, da ni bila ta udeležba vernemu ljudstvu v Trstu v pohujšanje, kakor tudi d'ugodni — sicer pa poznajo dotični duhovniki dobro tržaške razmere.

Toliko načelno konfuzni „Edinosti“ v odgovor!

S Krasa. — Prečitavši dopis s Krasa v naprednjaški „Soči“ št. 102, sem vsliknil: Glejte kraškega fantalima, kako ume pomoči Gabrščeku in Tumi s sramotanjem g. nunciev, predlagicvaje, da jih mora naprednjaška stranka rediti (malo vas je, radi vas bi morali g. nunci umreti za lakoto), da g. nunci skrbijo za svoj lastni trebuški obstanek; poučevaje, kako naj se g. nunci ravnaajo, da naj se ne imenujejo božje namestniki, da je cerkev štacuna in druge naprednjaške budalosti. Ta je res fina krščanska butica ter gg. G. in dr. T. morata od veselja počiti, da imata takšen veleum na Krasu, a naprednjaški klub ima dolžnost doposlati kraški modrini svetlinjo za zasluge iz rudečega marmorja.

Ljubi moj rojak! Ne troši v „Sočo“ svojih bedarij; saj veš, da je na kraški planoti pičlo število tvojih somišljenikov; saj veš, da smo Kraševci vrli narodnjaki in verni kristjani in da ljubimo in spoštujemo duhovne. Bodí pameten!

Lajik.

Kako liberalci lažejo. — V zavodu šolskih bratov v mestu Lille na Francozkem, so našli lansko leto umorjenega gojenca. Liberalci so brž planili po šolskih bratih. Tudi „Slovenski Narod“ v Ljubljani je čutil potrebo, mahitati po sv. cerkvi in njenih redovih. Liberalni sodnik Delale je hotel na vsak način izsiliti iz šolskega brata Flamidien-a, da bi priznal, da ga je on umoril. Brata Flamidien-a so zaprli. Vse liberalno francosko časopisje je triumfiralo in zahtevalo, da se red šolskih bratov zatre. — Kmalu pa se je pokazala nedolžnost brata Flamidien-a. In danes? Danes so že iztaknili pravega zločinca in dokazali, da so liberalci vse to uprizorili namenoma, da bi udarili po redu šolskih bratov.

— Kakor delajo liberalci drugod, tako delajo tudi pri nas. V vsaki številki „Soče“ bereš kako lažljivo poročilo o duhovnikih. Vzemimo v roke št. 104. Tam pripoveduje „lažnjivi kljukec“, da je šel po veselici v Rihenbergu drugo jutro gospodar (Maks, Maks; kaj se skrivaš za „gospodarja“!) na svisli, da vrže živini seno v jasli. Ali glej! Z vili zadene ob črno suknjo, ob posvečeno telo!

Kaj je na tem resnice? Tisti gospodar je Maks Ličen, zaupnik narodno-napredne stranke v Rihenbergu, kateremu je naročeno, da sporoči vsako malenkost „Soči“. Na svislih je res spal duhovnik, toda kakšen duhovnik? Ta duhovnik je revež nekoliko zmešan in zato suspendiran, da ne sme ne maševati, ne deliti svetih sakramentov. O, gospodje okoli „Soče“, ali vas ni sram, da hočete smešiti s takim bednim duhovnikom ves častiti duhovski stan?!

— V št. 101. piše „Soča“, da je kamenjski župnik č. g. Jožef Kosec spremiljal iz Rima v Neapelj domačo krasotico. G. župnik Kosec je poslal po § 19. tisk. zak. popravek, katerega naj mi izročimo „Soči“. V tem popravku pravi, da v vozu, v katerem se je on vozil, niti ni bilo ženskega bitja. Č. g. župnika prosimo, naj nam oprostí, da popravka ne pošljemo v „Sočino“ kloako, ker gg. okoli „Soče“ sami najbolje vedo, da je vse laž, drugi pa jim itak nič ne verujejo.

S takimi lažmi hoče „Soča“ mazati č. duhovski stan. Ne bo nič!

Se nekaj iz shoda v Kobaridu. Pribiti moramo, da je Gabršček na shodu

v Kobaridu povdarjal, da je do zdaj slovenski narod bil pod varuštvo častite duhovščine. Duhovščina je bila do zdaj varuh in voditelj ljudstva. To so lepe besede, ki so častili duhovščini v čast in slavo. Slovenska duhovščina je slovenski narod pripravila do sedanje omike in zavednosti. Vsi bi pričakovali, da bosta Gabršček in Tuma radi tega č. duhovščino hvalila. Ne! Ravno radi tega, ker je bila duhovščina do zdaj zvest varuh slovenskega ljudstva, treba je od zdaj naprej duhovščino odstraniti. Mesto duhovščine bodo zdaj vodili slovensko ljudstvo ljudje a la Gabršček in Tuma. Čudimo se v resnici nekaterim možem v Kobaridu in Tolminu, kako morejo takim ljudem klicati: Živio! Recimo tudi, da bi č. duhovščina v sedajnih razmerah ne bila več za rabo in da morajo od zdaj naprej nastopiti ljudje a la Gabršček in Tuma, ali je to prav, da se z dosedanjimi priznanimi varuhi in voditelji ravna tako pobalinsko, kakor dela „Soča“?...

Iz kobarškega okraja nam poročajo da je Tumov shod nehoté rodil naši stranki dobrih sadov. Ljudstvo je ogorčeno nad podlim zametanjem svete vere in nesramnem batenju duhovskega stanu; uvidelo je, da se tu ne gre za blagor ljudstva, ampak za sebične namene (Saj je Tuma sam nekoč dejal, da je poslanca prva dolžnost, da si utrdi svoje stališče.) Tem sebičnim namenom goriških gospodov so pa duhovniki na poti in zato, le zato boj proti njim. Ljudstvo ni slepo. Ono se ne da več slepariti s praznimi obljubami, teh je že sito do grla. Ono se obrača s studom do teh sebičnih slepilcev, in to s pogubnim opravičenjem. Gospoda, akcija rodi reakcijo, rodila jo je tudi v kobarškem okraju, hvala lepa tudi za to.

Iz vipavske doline. — (Razno-tero). Vinska letina obeta biti prav dobra. Odlikujejo se zlasti novi nasadi na ameriškanskih podlagah v Rihenbergu in Dornbergu.

— Občina Rihenberg je dobila od poljedeljskega ministerstva za uredbo trtnice 300 K. — Cesta nad Rovnjakom v Rihenbergu bo v treh tednih dovršena. Speljana je zelo ravno. Tudi obdizovanje hudoornikov Petnika in Ravnjaka napreduje naglo. V tem letu so delavci pri javnih delih mnogo zaslužili.

— V Bukovici odprejo prihodnji ponedeljek s sveto mašo novo šolo. Za učitelja je odbran g. Ulrih Pavlica. K otvoritvi pride tudi šolski nadzornik Finžgar.

— Iz vipavskih občin se jih je prav mnogo udeležilo katoliškega shoda v Ljubljani. Domov prinesejo novo navdušenje.

Ranziano! — C. kr. namestništvo v Trstu objavlja v uradnem „Gesetz- und Verordnungsblatt“-u z dne 7. t. m., da je sklep gor. dež. odbora o razdelitvi občinskih zemljišč v Ranziano dobil Najvišje potrdilo. Radovedni smo, kdo je kriv, da so naše lepe Renče dobile v uradnem listu laško ime?! Koliko časa bodo šo gospodje s temi bedarijami dražili Slovence?

Nova avstrijska vojna ladija „Habsburg“. V nedeljo se je vršilo v ladijevišču sv. Marka v Trstu svečano spuščanje v morje nove vojne ladije „Habsburg“. Kumovala je ladiji nadvojvodinja Izabela, soproga nadvojvode Friderika, ki je bil pri slavnosti navzoč. Ko je zagrmljalo z ladije strel, spustila se je ista z mogočnim šumom v morje, a navzoče odlično občinstvo je zaklicalo „Ev-viva!“ in „Hoch“, a raz krov ladije je zaoril močen klic iz slovenskih prs: „Živio!“ in „slava!“ Ti klici so prihajali od slovenskih delavcev, pod katerih pridnimi rokami se je rodila ladija „Habsburg“, ki je zdaj ena najlepših avstrijskih vojnih ladij.

V Pazinu je odprl sedanji župan dr. S. Kurelič s 1. sept. 1900 svojo lastno odvetniško pisarno.

Cesar je potrdil zakon za Istro, s katerim se določuje, kako je urediti reko Rašo in izsušiti Čepiško jezero. — Proračun znaša največ 240.000 K, katerih polovico plača država, polovico dežela.

I. slovenska umetniška razstava se odprla dne 15. t. m. opoldne v ljub-

ljanskem „Mestnem domu“. — Razstava bode obsegala preko sto cerkvenih in posvetnih slikarskih in kiparskih umotvorov. Ustoppina 30 kr. (60 h) ob delavnikih in 20 kr. (40 h) ob nedeljah. — Dopoldne bo ob 9. uri v „Narodnem domu“ II. občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Zvečer ob 8. uri pa je v „Narodnem domu“ slavnostna akademija na korist razstavi, ki ostane odprta do 15. oktobra. Vsa dela — izvzemši nekaterih iz privatne posesti — bodo občinstvu na prodaj.

Romanje v Rim se nadaljuje iz vseh krajev sveta. Koncem tega meseca bode veliko romanje iz Bosne in Ercegovine, katero bo vodil sarajevski nadškof dr. Stadler. Romali bodo preko Zagreba, Reke, Ancona in Loreta.

Črtice o čebelarstvu razstavi v v Celovcu od 12. — 17. avg. 1900. o priliki 45. shoda nemško-avstrijskih in ogrskih čebelarjev. (Dalje.)

Razstava na občinskem strelišču je bila razdeljena v tri glavne oddelke: Razložba medenih pridelkov, potem razstava raznih panjev in čebelarskega orodja, ter oddelek živih čebelskih družin.

Prvi oddelek. Medena soba.

Tu si koj zapazil brezštevila piramidalnó nakopičenih steklenic in steklenic medu, ki je bil na prodaj in si ga smel pokusiti. Dalje si opazil, kako je med po barvi in po okusu različen. Barvina razlika in različni okus medu prihajata od različnega cvetja, kraja in različnega letnega časa, v katerem si je čebelar med pridobival t. j. iz satovja izmetoval. Drugačen in drugega okusa je namreč med iz lipovega, drugačen iz kostanjevega in zopet drugačen iz ajdovega cvetja.

Kaj pa je med? Sladki nektar, ki ga sicer vsaka rastlina, sosebno pa cvetlica po i in čebela posrka, v sebi prekuha in v satovje izkrci! Če pomislimo tedaj, od kod da med prihaja, razvidimo, da mora biti za človeka posebno zdravilo.

V tem oddelku se je nahajal med tudi v satovju, vosek že čist v hlebi in nekaj voščenih sveč. Med razstavljalci je bilo brati tudi slovenska imena: Šmid, Bilc, Žuideršič, Černuta. (Dalje prih.)

Izreki o časnikarstvu. Veri sovražno časnikarstvo je največja poguba za družine (Ketteler). Ono je strupeni studenec, iz katerega si zajemajo mnogi verski pouk (Škofje avstr. 1885.) Velik del neštevilnih napak in žalostnih razmer naših časov se lahko po pravici pripisuje slabemu časnikarstvu (Leon XIII.). Kdor plačuje slabe časnike s svojim denarjem, se vojskuje zoper lastno cevkev (Škof sekovski 1884.) Tak katoličan naj se sramuje; kajti on dela nekaj, kar bi ne storil ne jud, ne nevernik. Zoper slabo časnikarstvo smo dolžni delati s podpiranjem dobrega (Leon XIII.).

Voditelj v bogoslovnih vedah, IV. zvezek, je ravnokar izšel s prav raznovrstno tvarino. Naroča se v Mariboru, stolno župnišče, cena od slej 5 K.

Naši narodni grehi. Kako bo z vojsko? Tako je ime novi knjigi, ki jo je spisal: Podgraški. Tiskala „Narodna Tiskarna“. Cena 50 vin. Knjižica je spisana iz narodnega in gmočnega stališča. Pisatelj pravi: „Knjižica je napisana v ta namen, da s pomočjo iste pride narodna zavest tudi v zadnji kotiček naše slovenske domovine, da obvaruje narodnega greha tudi zadnjega kmetiča v zadnji slovenski vasi.“ Opozarjamo naše čitatelje na to delo pridnega pisatelja. Cena, 50 vinarjev, je tako nizka, da knjigo lahko vsakdo kupi.

Socijalne drobtinice.

Prekasno. Po vsem mestu znan pijanec stopi v žganjarijo in si ukaže kozarček žganja. Gostilničar, še novinec v svoji obrti, ve kaj se spodobi, ter odgovori: „Ne, Vi ne dobite žganja, že dvakrat ste bil v norišnici vsled pijančevanja, poboljšajte se“. Med tem vstopi čedna mladeniča pri 18 letih, ter zahteva kozarček, najboljšega, ter ga tudi dobita. Odpojeni pijanec se ustavi in milo gleda, potem se obrne h gostilničarju in reče: „Pred 12 leti sem bil

tudi jaz čeden mladenič, kakor ta dva, lep in mlad, pa vesel. Stariši so me bili veseli in sosedova hči je stavila svoje upanje vame. Pa tovariši so me zapeljali, da sem začel pohajati krčme in večkrat tudi žganjarije; ker rekli so mi, en kozarček domačega dobro stori želodec. Takrat ni bilo gostilničarja, da bi mi bil rekel: „Ne, vi ne dobite nič!“ ampak z veseljem so mi točili, ter mi še ponujali. No, zdaj sem pijanec in sem res bil že v norišnici. Matina je v žalosti umrla; žena me ni mogla več prestajati in mi je ušla k starišem; jaz pa sem bolan, nesrečen, nepotreben človek; ni več pomoči za me. Z mirno vestjo mi smete dati kozarček, da vsaj pozabim svojo nesrečo. Meni ne more več škodovati. Če pa imate kaj sra, nikar ne dajate takim mladeničem tega strupa, sicer bodo to, kar sem jaz, grdi pijanci. Jaz sem zgubljen, ni pa treba, da se še oni zgubijo. Za Božjo voljo, ne dajte jim niti kapljice!“ Krčmar je bil v zadregi, mladeniča sta se resno spogledala, plačala, ter odšla ne da bi pokusila polnih kozarčkov. Pijanec jima je sledil. Krčmar je ostal sam s svojo vestjo. Mislil si je: mož ima prav, pa dobiček je dobiček in od česa bomo krčmarji živeli, če ne bo pijančkov.

Težavni račun. Nekega dne so videli v Lijonu na Francozkem moza, ki se je čudno vedel. Z metersko mero je meril vrata neke krčme. Ko je odmeril, je vselej prenehal, se zamaknil, kakor bi globoko premišljeval, se udaril ob čelo; pa ni mogel rešiti naloge, ter vedno z novega začel meriti, ter vedno trdil, da se gotovo ni uštel. Več ko 10 krat je premeril vrata. Med tem se je precejšna množica nabrala okoli moza, starega pijanca. Nazadnje se je obrnil proti množici, ter glasno pristavil: „Vendarle je res! Imel sem hiše, šle so tu skozi; imel sem njive in travnike, vse je šlo skoz ta vrata, in vendar niso 2 metra visoka. — Vse kar sem imel: blagostanje, čast in sreča, vse je šlo tu noter in je zgubljeno. Le jaz ne morem več noter, da končam svojo revno... denarja nimam več, zato so me ven vrgli!“

Steklenica ki pridiga treznost. Lansko leto je pobral nek ribič blizu Lawrenceburga ob reki Ohio v Ameriki iz vode steklenico, ki je plavala. Bila je dobro zamašena, v njej je bilo to le pismo: „Dragi prijatelj! Ko dobiš to pismo ne bom več med živimi. Sem že sit življenja, nobenega nimam, da bi zanj živel, pijače pa ne morem pustiti. Če pa pijem, delam sramoto sebi in prijateljem. Slabo sem živel zdaj se ne morem več poboljšati. Zato storim konec svojemu ničvrednemu življenju. Če zveš, da so našli v reki truplo nepoznanega utopljenca, povej koronerju (okrajnemu načelniku), naj je ukaže pokopati na kopalnišču revežev, ter naj nikar ne pozveduje, čegavo truplo je. Ne maram svojim sorodnikom in znancem še več sramote storiti s samomorom, ker so bili vedno dobri proti meni. Prijatelj naj bo tebi v svarilo! Če piješ, koj nehaj; če ne piješ nikar ne začni, ker te bo ugonobil, da boš tudi ti kedaj ležal v grobu pijanca. Z Bogom! Bog s Tabo!“

Naša društva.

Osnovni shod „Slomšekove zveze“ je bil dne 10. t. m. ob 3. pop. v „Kat. Domu“ v Ljubljani. Udeležencev je bilo 143, med njimi posebno častno zastopane vrle gospodične učiteljice. V imenu kat. češkega učiteljstva je bil pristoten nadučitelj Kadlčak. Skodu je predsedoval g. učitelj Fr. Jaklič, ki je v krasnem govoru označil namen učiteljske „Slomšekove zveze“. Naš program je narodna in krščanska šola in tako tudi učiteljstvo: narodno in katoliško ne samo po imenu, ampak tudi po srcu in duhu, katoliško ne samo doma za pečjo, ampak tudi v javnosti“. Članov je pristopilo iz kroga učiteljic in učiteljev 80, 6 profesorjev, 20 katehetov in lepo število ustanovnih in podpornih udov. V odbor so izvoljeni Fr. Jaklič, I. Novak, J. Čenčič, I. Bajec, Fr. Tomažič, Antonija Štupica, Pavla Krusič, Holzinger pl. Weidich, R. Vižintin. Izmed katehetov: Fr. Oswald, Ant. Kržič, dr. Jožef Gruđen.

Družba sv. Mohorja. — Število udov družbe sv. Mohorja je letos napredovalo od 78.103 na 78.596, to je: 493 udov več kakor lani! Teh 78.596 Slovencev-Mohorjanov se razdeli po posameznih škofijah in krajih tako-le:

1. Gorška nadškofija 8.610 udov, manj 294, 2. Krška škofija 6.368 udov, več 141, 3. Lavantinska škofija 25.796 udov, več 990, 4. Ljubljanska škofija 30.106 udov, manj 636, 5. Tržaško-koperska škofija 4.016 udov, več 28, 6. Sekovska škofija 564 udov, več 39, 7. Somoteljska škofija 344 udov, več 28, 8. Zagrebška nadškofija 545 udov, manj 23, 9. Senjska škofija 213 udov, manj 1, 10. Poreška škofija 130 udov, več 19, 11. Djačkovska škofija 62 udov, več 15, 12. Bosniška škofija 237 udov, več 10, 13. Videmska nadškofija 194 udov, manj 3, 14. Razni kraji 526 udov, več 208, 15. Amerikanci 804 udov, več 14, 16. Iz Afrike in Azije 81 udov, manj 42.

Pregled nam kaže, da smo napredovali v 10. škofijah (in sicer za skupaj 1492 udov), nazadovale pa v 6. škofijah (za skupaj 999 udov). LAVORIKA gre letos lavantinski škofiji, kjer je število poskočilo za 990 udov. Vesel je napredek tudi v krški škofiji, kjer štejemo 141 udov več. Po raznih krajih je naraslo število za 208.

Katoliško slov. delavsko društvo v Gorici je v minoletem letu posodilo društvenikom mnogo knjig. Dotičniki so naprošeni, da jih prej ko mogoče vrnejo.

Podružnica delavskega podporne društva v Mirnu priredi 23. t. m. na travniku pod Gradom javno tombolo. Dobitki: Činkovina 100 kron in tombola 200 kron. Srečke prodajale se bodo po 40 vin. O d b o r.

Za Alojzijevešče. — Monsignor dr. Sedej 20 K. Preč. g. Anton Božič 30 K.

Za kratek čas.

Kratko poročilo o shodu narodno-napredne stranke (tako jo je krstil njen verni pristaš „Podselsjan“ na shodu med občinim smehom) v Kobaridu. — Neki mož iz kobarške okolice, vprašan od našega prijatelja, kako je bilo na shodu v Kobaridu, odgovoril je kratko:

1. Obljubovali so nam železnico do Loga, po kateri se pa ne bo smela voziti „Vera“. Ona nima namreč pri železnici ničesar opraviti. (Kdo je pač ta nesrečna devica?)

2. Zabavljali so proti dr. Gregorčiču in vsem drugim poslancem. (To se jim je kolcalo!)

3. „Sinhal“ so čez „farje“ in tulili kakor divji. (Ni čuda, v taki soparici!)

4. Kramarjev Dreja je prodajal prešče jezik (menda jih v razstavi nihče neče!) in se pridušal, da se ne pusti za lase v nebesa potegniti. (Ima popolnoma prav; to boli! Viharen odpor.)

5. Celo noč so gostec se, razgrajali in preklinjali „farje“. (No, to je bilo le radi lažjega prebavljanja.)

Op. uredništva: Ker mnogi neradi čitajo dolga poročila, ustregli smo jim gotovo s tem kratkim poročilcem.

Dobro jo je uganil menda nekdo, ki nam piše: G. urednik! Ali veste, zakaj „Soča“ tako rada — rekel bi: s takim apetitom — piše o neke vrste škandalčkih? Hm, menda se spomnite starega, pristno slovenskega pregovora: Gliha v kup striha — ali glede „Soče“ in škandalčkov: Česar je polno srce, to rado iz „Soče“ vre — ali pa: Papir, ki na vseh voglih smrdi, pač sam čeden ni, — ali pa: Kakoršno uredništvo, tako v listu devištvo itd. ...

Tržne cene v Gorici

za 100 kg.

Pšenica	K 17—
ječmen	„ 16—
oves	„ 13—
turšica	„ 14—
krompir	„ 4—
seno	„ 4—

Štiri učence

sprejme slovenska družina na stanovanje in hrano. — Za postranski poduk skrbi družina sama brezplačno. Naslov pove upravnistvo „Prim. Lista“.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briških, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7 v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji; izdeluje vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Mirodilnica

v Tržni ulici poleg kritega trga (poslopje c. kr. okrož. sodišča)

ima veliko zalogo najfinejšega žvepla v kosih,

katero prodaja po najnižji ceni.

Ima tudi vsakovrstnih najboljših pripomočkov za čiščenje vina.

Zaloga Portland- in Roman-cementa

Priporoča se p. n. občinstvu **Ant. Jeretič.**

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

uljudno priporoča čast. duhovščini svojo delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodja iz srebra in medenine iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni. — Stare reči popravi, posreabri in pozlati v ognju.

Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da je pripravljen jim cerkveno orodje napravljati tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštne prosto.

Objava.

Podpisani naznanja, da bode po bridki izgubi dragega Ivana firma **Brata Zupan** pod letim nespremenjenim imenom nadaljevala

orglarsko obrt,

katero je skozi dveletno bratovo bolezen vodil podpisani in jo bode tudi nadaljeval pod imenom

Brata Zupan,

orgljarja v Kamnigorici.

Preudano se priporočam prečastiti duhovščini in velečastitim cerkvenim predstojništvom in bilježim veselo postojanjem udani za firmo **Brata Zupan**

Ignacij Zupan,
orgljarški mojster

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v **Gorici,**

Gospodska ulica hiš, št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izber, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Nikaka

skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski pelinovec, češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, češnjevec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. — Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštne nakaznici: po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljki pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,
Trst, Via Belvedere št. 23

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštelja hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci, mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Vla Stretta), se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje vsakovrstna kleparska dela.

Prva slov. trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

prej G. Darbo

Gorica, pred nadškofijo št. 9.

Priporočata po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa in ploščevine raznega obrtniškega, poljedelskega, vinogradskega in pohišnega orodja. Prevzemata naročila za vse stavbe in podjetja. Glavna zaloga za Gorico in okolico izdelkov c. kr. priv. tovarne; pripoznana zaloga najboljših kotlov od g. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga najboljšega koroskega askalon in brescian jekla. — Zaloga Portland in roman cementa. — Česar ni v zalogi, pri-skrbi se nemudoma.

Kupujeta staro železo in kovino po najnižjih cenah.

Vsako naročilo se izvrši nemudoma in vestno.

Anton Breščak

Gorica, gospodska ulica št. 14, (blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloide, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Ustanovljena tvrdka leta 1866.

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku št. 5.

Tovarna nadplato Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sežani.

Tovarniška zaloga usnja in nadplato

ter vseh potrebščin za čevljarje, različnega usnja za sedlarje, knjigoveze, tapetarje itd. itd.

Lastna tovarna nadplato (Schuhobertheile),

štep in urezuje se po meri iz vsacega usnja dobro in hitro.

Izdelovalnica jermenov in oprav za vole.

Glavni zalagatelj

vošila (biksa) v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Kupuje surove kože in loj po najvišjih dnevnih cenah.

Ceniki na zahtevo zastoj in franko.